

Su'aalo iyo jawaabo ku saabsan weerarkii dhanka internetka ee ICRC-da lala beegsadey.

Warbixin kooban – waxii dhacey?

18kii, Janaayo 2022, Guddiga Caalamiga ah ee Laanqeyrta Cas oo loo soo gaabiyo (ICRC), ayaa waxay ogaadeen in weerar dhanka internetka ah lagu qaaday mid ka mid ah keydalkooda Xogta (Macluumaadka) Kombiyuuterkooda. Keydka uu weerarka saameeyey waa midka saldhiga u ah Howlaha Baafinta Dadka ee Laanqeerta cas iswiiska (SRK), Xarunta Baafinta. Dhamaan macluumaadkii codsiyada baafinta, ha ahadaan kuwo hore ama kuwa hooshoodu ay hada socotoba, waa la wada badbaadiyey luguna shubey keyd.

ICRC, da ayaa arintan ka sameysey baaritan dhameystiran. Keydka Xogta waxaa yaaleey xogo ay lahaayeen in ka badan 60 xarumood oo kawada tirsan Laanqeyrta cas iyo bisha cas, oo heer Caalami ah isweedaarsanayey macluumaadka.

Lama yaqaan cidda ka dambeysay weerarkan dhan internetka ah. Ilaa iyo hada ma jiraan wax muujinaya in la shaaciyey macluumaadkii la xadey.

Maxey Tahey Sababaha aanu u Keydino Macluumaadka Shaqsiyeed?

Si aan u Caawino dadka raadinaya Qaraabadooda la la`yahey, waxaan u baahanahey xogog kala duwan: Markii ugu dhanbeysay xagee Joogeen Qaraawada? Goormaa ayaaa ugu dambeysey oo xiriir loola yeesho? Warbixin kasta waxay inoo sahleysaa howsha Raadinta. Ka dib marka laga helo ogalaansho dadka ay arintaan saameysey ayaa macluumaadyada la dhigaa meesha ugu haboon ee Shabakadda gudaheeda -Tani waxa ey aad u kordhineysaa helista Qaraabada la la`yahey. Si aan caawinaada loo baahan yahey u bixino, Waxeynu u baahanahey inaan aruurino oo an keydino macluumaadka Shaqsiyeed.

Xog intee la eg ayuu saameeyey weerarkii interka?

Xadgudubkaa waxa uu saameeyay ku dhawaad 18,000 oo xog ah. Xogaha ay saameynta soo gaartey waa macluumaad shaqsiyeedyada, oo ay noo soo gudbiyeen dadka raadinaayo Ahalkooda. Waxaa la socdey macluumaad xasaasi ah sida.

- Magaca oo dhameystiran.
- Xogta xariirka qofka sida (Emailka, cinwaanka telefoon lambarka iwm.),
- Magacyadya iyo macluumaadka kale ee qoyska la baafinaayey.
- Xaalada ay ku sugnaayeen xiligii la waayey
- Isdhaafsigu waraaqaha iyo dukumentiga baafinta ee lagu abuurayo xiriirka.

Dembiilayaasha internetka maxey macluumaadka ku sameeyeen?

ICRC, da waxey xaqiijisey macluumaadyo la koobiyeestey lana sii gudbiyey. ilaa iyo hada ma jiraan wax Cadeynayo in la Daabacey Xogtaa amaba loo soo Bandhigey iib ahaan. ICRC, da ayaa abaabushey quburo daba gala lana socda wixii ku soo kordha arinta. ICRC-da markii ay ogaatey in loo soo dhacey xogta keydka kombiyuutarada, waxay isla markiiba si ka hor tag ah u joojisay dhaqdhaqaaqa Keydka xogta internetka ee guud ahaan xarumaheeda adduunka oo dhan.

ICRC da, Maxey saneyneysaasaa?

Wali lama oga heerka iyo saameynta uu gaarsiisan yahey weerarkan. ICRC, da waxey ku howlan tahey baaritaanka jabsashada xog iyo qiimeynta qatarta iyo saameynta.

www.icrc.org/en/document/icrc-cyber-attack-analysis

ICRC da, Maxey sameyneysaa?

Anagoo kaashaneyna ICRC da, waxaan si wada jir ah u qiimeyndoonaa halis ka soo gaari karta dadka qaarkood, Hadii loo baahdo Kiisaska qaarkoodna si gaar ah ayaan u fiirineynaa hadii loo baahdo talaabo gaar ah ayaan qaadidoonaa.

Waxaan si dhameystiran oo daahfuran u war galiney hey`adaha dowlada iswisska. SRC-da ayaa xariirka iyo wada shaqeynta sii wadeys.

SRC da, waxa si dhab ah ugu shaqeysaa ilaalinta xogta iyo ilaalinta amniga macluumaadka, Waxeynu adkeyn doonaa nidaamyadeyna IT-ga si waafaqsan Hey`adaha sideena oo kale ah, waxaan talaabo ka qaadeynaa xaalad walba oo wax ka qabasho u baahan, si loo badbaadiyo Xogtaada iyo si loo yareeyo qataraha kaaga imaan kara.

Maxaa la gudboon kuwa tuhensan in xogtooda ay saameysey?

Nala soo socodsii haddii aad tuhunto wax aan caadi ahayn. Hadii aad Su`aalo qabto ama Walaac san tahey nala soo xiriir. Diyaar beynu kuu nahey.

- Haddii lagu soo diro Email ama fariin qoraal ah oo shaki leh, fariinta isla markiiba tirtir oo hana sii gudbinin. Fariinta waxa laga yaabaa inay u muuqato (u ekahey) mid Sax ah oo kaaga timid (sida Laanqayrta Cas).
- Marnaba ha ka jawaabin fariimaha shakiga leh hana gelin wax macluumaad shakhsiyeedkaaga ah sida magaca ku gasho cinwaankaaga internetkaaga iyo erayga sirta kuu ah, lambarka aqoonsiga, macluumaadka caafimaadka, iwm.
- Hadii shaki ku galo nagala soo xariir: tracing@redcross.ch / 058 400 43 80.

Maxey tahey Cawaaqibta ka imaan karta weerarka internetka ah?

Ulajeedada dambiilayaasha lama yaqaan. Waqti xaadirkan waxaa loo arkaa in Xogaha la koobiyeestey la sii gudbiyeyna. Ilaa iyo hadeertaan xogta (macluumaadka) lama shaacinin si qaldanna looma isticmaalin. Cawaaqibta hada waa la xaddidey maadaama la xakameeyey gelitaanka sharci darada ah. Ilaa hada xogtii la qaatey lama daabicin, si qaldanna looma isticmaalin. Wax cawaaqib oo dheeraad ahna ma cada.

Sideedaba marka dad la waayo waxaa qoysaskooda iyo asxaabtoodaba ku dhacaya Cabsi iyo Jahwareer.

Weerarkan internetka ah, oo kale waxa uu Caqabad weyn ku noqdey awoodeena wada shaqeyn ee Laanqeerta cas iyo Bisha cas, si aan u siino qoysaska jawaabaha ku saabsan, halka ay eheladooda ku

sugan yihiin. Maalin waliba, dhaqdhaqaaqa Laanqayrta Cas iyo Bisha Cas waxay caawiyaan 12 qofood si ay dib u helaan xiriirka eheladooda ay kala dhumeen. Shaqadan muhiimka ah waxaa halis geliyey weerarka internetka ah.

Xogog kale oo SRC-Laanqeerta cas ee iswiis lee dahey miyuu saameyey?

Nidaamyada – IT yada kale ee SRC, da ma uusan saameyn weerarka internetka. Waxa kaliya ay saameysey xogta adeegga Baafinta ee SRC, da. Macluumaadka kale ee la xariira xogta deeqbixiyaasha, diiwaanka shaqaalaha caafimaadka iyo (Patientenverfügungen) Dardaaranka bukaanka, waa qoraal ama af ahaanba oo ay dadka xanuunsan wax ku ogolaanayan ama ku diidayaan , intaba wax saameyn kuma yeelan weerarka internetka maadaama ay laba Nidaam - yo oo kala duwan ay maraan.

Halkaan kala xiriir :

Hadii aad Su'aal qabtid, waxaad si toos ah ula xariiri kartaa adeegayaasheena baafinta .
tracing@redcross.ch , 058 400 43 80.